

Kvalita v dalším profesním vzdělávání

Kvalita čehokoli je stupněm splnění nebo překročení požadavků a očekávání. Těch, co kvalitu produkují a nabízejí a těch, kteří ji poptávají a odebírají. Platí to i pokud jde o kvalitu v dalším profesním vzdělávání. V tomto případě zainteresované strany jsou zaměstnavatelé, lektori, manažeři vzdělávacích institucí, kraje, stát, které kvalitu pojímají (nebo by měli pojímat) s důrazem na zákazníka - uživatele vzdělávacích služeb.

Kvalitu pak určuje stupeň splnění vzdělávacích cílů a především výsledky, kterých bylo dosaženo ve vzdělávací činnosti. Sama o sobě kvalita ve vzdělávání není jednoznačně ověřitelnou, měřitelnou kategorií. To ovšem ztěžuje její stanovení a ověření.

Význam dalšího profesního vzdělávání je přitom v současné době na vzestupu. Natrhu práce stoupá poptávka po specifických druzích povolání, po náročnějších specializacích. Kvalitní profesní vzdělávání má tedy pomoci dospělým nalézat pracovní uplatnění na pracovním trhu, který se mění směrem k vyšším a v mnohých případech odlišným kvalifikačním požadavkům, než splňuje dosažená kvalifikace.

Kvalitní profesní vzdělávání má tudíž lidem pomoci prohlubovat a rozšiřovat si profesní znalosti a dovednosti a udržet si tak vlastní konkurenceschopnost. Kvalita je ale také základem konkurenceschopnosti vzdělávací instituce, protože zákazník má možnost volby a nerad se rozhoduje v podmínkách nejistoty a rizika. Platí tržní vztah: vzdělávání se neuskuteční, pokud obě strany nebudou věřit, že směnou něco získají. Proto snahou vzdělávacích zařízení je používat různé metody v zabezpečování kvality. To se však v současné době děje nesystémovým způsobem, kdy v ČR neexistuje systém, který by jednotně zabezpečoval kvalitu dalšího profesního vzdělávání.

Projekt Kvalita v dalším profesním vzdělávání je přímou odpovědí na stávající snahy všech institucí, působících v této oblasti, získat objektivní záruky o kvalitě vlastní nabídky.

Jde o systémový projekt, který na základě zadání Ministerstva práce a sociálních věcí ČR vypracovává kolektiv řešitelů - Národní vzdělávací fond, o.p.s.,KPMG Česká republika s.r.o. a Bankovní institut, vysoká škola, a.s., a který ve výsledku navrhne systém zabezpečování kvality dalšího profesního vzdělávání, který v Česku dosud chybí. Cílem je napomoci zkvalitnit a sjednotit úroveň vzdělávacích institucí, lektorů i programů a provázat je s poradenstvím.

Zlepšování kvality dalšího profesního vzdělávání zahrnuje jak zvyšování kvality nabídky, tak tříbení poptávky, probíhá vždy v těsné interakci vzdělavatelů a uživatelů vzdělávacích služeb. Certifikace institucí - nástroj prokazování a hodnocení kvality institucí dalšího profesního vzdělávání, je jedním z výstupů projektu. Kvalita instituce, poskytující další profesní vzdělávání, je závislá na kvalitě zdrojů, procesů, postupů a systému řízení.

K prokazování systémového řízení kvality instituce mohou využívat standardizované nástroje jako např. EN ISO 9001:2000 a od podzimu 2008 i EDUIQ9001, KVIS, vyvinuté v rámci projektu. Tyto nástroje specifikují požadavky na systém řízení kvality v organizacích, umožňují prokázat způsobilost organizace v této oblasti a posoudit tuto způsobilost nezávislou stranou.

Uvedené nástroje slouží k trvalému zvyšování efektivnosti poskytovaných vzdělávacích služeb a zvyšování konkurenceschopnosti institucí dalšího profesního vzdělávání. Asociace institucí vzdělávání dospělých vyvinula spolu s dalšími partnery projektu, certifikačním orgánem Bankovní institut Vysoká škola a Národním vzdělávacím fondem oborovou certifikaci institucí vzdělávání dospělých. Tento systém podobně jako ISO 9001 stanovuje soubor kritérií, jejichž plnění je ověřováno certifikačním orgánem prostřednictvím auditů na místě, a je zaměřen specificky na procesy klíčové pro kvalitní provedení vzdělávací akce.

Dalším výstupem projektu je Certifikace lektorů - nástroj prokazování a hodnocení kvality personálu. Činnost lektora a konzultanta je v ČR volnou živností, pro kterou neexistuje žádný přímý obor přípravy ve formálním vzdělávacím systému. V praxi nejsou uplatňovány žádné obecně uznávané kvalifikační požadavky pro lektory a konzultanty a nejsou užívána žádná všeobecně přijímaná kritéria pro hodnocení kvality lektorů.

K prokazování odborné a pedagogické způsobilosti lektori využívají různé certifikáty, které však mnohdy nesplňují požadavky na certifikaci ve smyslu získání, prokazování a udržování odborných a pedagogických kompetencí.

S využitím nadnárodního standardizovaného nástroje prokazování kvality personálu - normy ISO/EN 17024:2003 Posuzování shody - Všeobecné požadavky na orgány pro certifikaci osob - zpracoval projektový tým minimální požadavky pro certifikaci lektora dalšího vzdělávání a manažera dalšího vzdělávání.

Tím byla založená možnost získat certifikát lektora a manažera dalšího vzdělávání podle pravidel jednotného evropského akreditačního systému. Informační systém pro kvalitu v dalším profesním vzdělávání - tak se nazývá důležitý nástroj vyvinutý v rámci projektu. Bude mít podobu přehledně uspořádaného a pravidelně aktualizovaného internetového portálu, kde všichni zájemci najdou relevantní informace. Bude tam sekce pro vzdělávací instituce, lektory a manažery, sekce určená účastníkům dalšího profesního vzdělávání a zaměstnavatelům a další velmi užitečné aplikace (přehledy a statistiky, diskusní fóra, návody, aktuality, odpovědi na často kladené otázky). Projekt se nemůže obejít bez strategii systémového zabezpečování kvality v dalším profesním vzdělávání - ta bude dalším klíčovým výsledkem projektu.

Projekt Kvalita v dalším profesním vzdělávání je financován z prostředků Evropského sociálního fondu a z národního rozpočtu ČR a skončí k 31. červenci 2008. Výstupy z projektu v plném znění jsou zveřejňovány na portálu projektu www.kvalitavzdelavani.cz.

Ústecký deník 21.4.2008